

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2010 – 2013

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Petra Císařová

Bulharsko jako destinace českých turistů

Praha 2013

Vedoucí práce: Ing. Iveta Hamerneh Ph.D

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR -TIME STUDIES

2010 - 2013

BACHELOR THESIS

Petra Císařová

Bulgaria as a destination od czech tourism

Prague 2013

The Thesis Work Supervisor: Ing. Iveta Hamerneh Ph.D

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 27.3.2013

Jméno autorky

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí práce Ing. Ivetě Hamerneh Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala zaměstnancům cestovní kanceláře Bulgariatour a také bulharskému statistickému úřadu.

Anotace

Bakalářská práce Bulharsko jako destinace českých turistů, se zabývá přiblížením Bulharska jako znovu objevené destinace. Několik kapitol se zabývá zimní, letní, pěší a horskou turistiku. Velmi podrobně je zde rozebrána materiálně technická základná s dopravu. Máme zde uvedenou SWOT analýzu, která by mohla ukázat slabé, ale také velmi silné stránky této země. Ze statistických údajů je velmi jasně vidět, že počty návštěvníků z České republiky neklesají, což je velmi důležité pro celkový rozvoj cestovního ruchu v Bulharsku.

Klíčové pojmy

Bulharsko, cestovní kancelář, cestovní ruch, černomořské pobřeží, destinace, dotazníkové řešení, SWOT analýza

Annotation

Bachelor thesis "Bulgaria as a Czech touristic destination" aim is to present Bulgaria as a rediscovered country for tourists. Winter and summer tourism as well as walking tours and mountain tourism are well described in several chapters. Accomodation facilities, boarding capabilities and infrastructure are analysed in great detail in this thesis. SWOT analysis presented could show either unfavorable or favorable factors of bulgarian country and it's tourism industry. Total volume of Czech tourists is not decreasing based on statistical data, which helps Bulgarian tourism to increase it's development.

Key words

Bulgaria, Black Sea coast, destination, questionnaire research, SWOT analysis, tourism , travel agency

OBSAH

ÚVOD	8
1 Základní pojmy	10
2 Základní charakteristika Bulharska	15
2.1 Členění bulharské republiky	15
2.2 Flora a fauna	16
2.3 Národní parky a pohoří	17
3 Bulharsko jako destinace českých turistů	20
3.1 Činitele rozvoje a rozmístění cestovního ruchu	21
3.2 SWOT analýza Bulharska z hlediska cestovního ruchu českých turistů... 23	
Strategické plány rozvoje cestovního ruchu v Bulharsku	26
3.3 Nabídka zájezdů CK do Bulharska a slevy	26
3.3.1 Cestovní kancelář Bulgariatour a slevy	27
3.3.2 Cestovní kancelář Čedok	28
3.3.3 Cestovní kancelář Alexandria	29
3.4 Závěry z dotazníkového šetření	30
4 Realizační předpoklady cestovního ruchu	35
4.1 Ubytování	35
4.1.1 Hotely a hotelové komplexy	36
4.1.2 Kempy, hostely a horské chaty	37
4.2 Doprava	38
4.2.1 Letecká doprava	38
4.2.2 Autobusová doprava	39
4.2.3 Vlaková doprava	39
4.2.4 Vlastní doprava	40
4.3 Autobusová doprava v Bulharsku	41
4.4 Stravovací služby	42

4.4.1	Restaurace	43
5	Bulharsko jako destinace cestovního ruchu.....	44
5.1	Destinace Bulharska pro letní dovolenou.....	44
5.1.1	Primorsko	45
5.1.2	Albena	45
5.1.3	Kiten.....	46
5.1.4	Lozenec	46
5.1.5	Nesebar.....	46
5.1.6	Sozopol.....	47
5.1.7	Zlaté písky.....	47
5.2	Destinace Bulharska pro zimní cestovní ruch	49
5.2.1	Bansko.....	49
5.2.2	Borovec	49
5.2.3	Pamparovo.....	50
5.3	Aktivní turistika	50
5.3.1	Pěší turistika	50
5.3.2	Jízda na horských kolech	51
	ZÁVĚR.....	52

ÚVOD

Cílem bakalářské práce je představení Bulharska jako znovu objevené destinace. Je pro nás výhodná svou polohou, snadnou dostupností a je cenově přijatelná. Během několika let se tato země dostala do podvědomí mnoha lidí, proto by bylo dobré, aby se tento okruh lidí čím dál tím rozšiřoval a návštěvnost by se mohla zvyšovat. Země je zajímavá pro seniory, sportovce a hlavně pro rodiny s malými dětmi, kteří ocení klidné a čisté moře. Kromě pobytu v letních letoviscích se lze také věnovat pěší turistice, zimní turistice, horské turistice, tím se tato destinace stává zajímavou a každý návštěvník si zde najde to, po čem touží a co mu vyhovuje.

První Češi navštívili Bulharsko po osvobození od Turecké nadvlády v roce 1878 avšak na pravidelnou dovolenou k Černému moři do Bulharska se jezdí od roku 1948. Tato země má co nabídnout každému turistovi: dlouhé léto, zlaté pláže, čistá jezera, horské minerální prameny nebo tisíciletá historická města. Nacházejí se tu i krásné hory s výbornými podmínkami na odpočinek či sport, jak v zimě tak i v létě.

V první kapitole jsou vysvětleny základní pojmy týkající se cestovního ruchu v Bulharsku. Jsou definovány pojmy návštěvnosti, destinací, různých druhů cestovního ruchu.

Druhá kapitola zahrnuje charakteristiku Bulharska, jeho zeměpisnou polohu, sousední státy, státní zřízení, začlenění do různých organizací evropského a jiného charakteru. Popisuje zde místní faunu a floru a věnuje se nejvýznamnějším pohořím a národním parkům.

Třetí kapitola se věnuje návštěvnosti českých turistů do Bulharska. Jsou zde rozebrány činitele rozvoje a rozmístění cestovního ruchu v Bulharsku, dále tu máme vytvořenou SWOT analýzu, která je vypracována na základě strategického plánu pro rozvoj

cestovního ruchu z internetových stránek bulharského ministerstva pro cestovní ruch. V této kapitole jsou představeny tři cestovní kanceláře, první s dlouholetou nabídkou zájezdů, druhá s nejširší nabídkou a třetí, která je stálíci na českém trhu a do své nabídky zařadila také Bulharsko. Kapitola nabízí zajímavé slevy cestovních kanceláří, které by mohly být klíčovým bodem pro rozhodnutí k návštěvě.

Ve čtvrté kapitole se setkáme s tím, co je pro české turisty nejdůležitější. Je to způsob dopravy, ubytování a stravování. Zabývá se podrobně rozborem jednotlivých částí materiálně technické základny. Dále jsou zde rozebírány černomořské destinace, které byly vybrány na základě dotazníkového šetření a také z katalogů cestovních kanceláří a internetových stránek cestovních kanceláří. Nejenom černomořské pobřeží je součástí bulharského cestovního ruchu a proto jsou zde vybrány a popsány možnosti zimní turistiky, pěší turistiky, cykloturistiky.

V bakalářské práci jsou k nalezení grafy, které jsou vytvořeny na základě dotazníkového šetření a další grafy, které byly vytvořeny ze statistik z internetových stránek bulharského statistického úřadu, Eurostatu a také z Bulharského ministerstva pro cestovní ruch.

Využita je zde i SWOT analýza, která by měla ukázat určité silné a slabé stránky a též určité hrozby a příležitosti.

1 Základní pojmy

V této kapitole jsou vysvětleny základní pojmy, které se objevují v práci a jsou velmi důležité, aby člověk mohl porozumět celému obsahu bakalářské práce. Setkáváme se tady s pojmy jako jsou cestovní ruch, turista, výletník, rezident, ale také s rozdělením cestovního ruchu, ať už podle druhů nebo typu.

„Cestovní ruch – turismus (angl. tourism), dnes právem často označovaný přímo za turistický průmysl, tvoří rovněž nesmírně široký komplex činností a podílí se na něm celá řada subjektů. Cílem tohoto oboru je umožnit, organizovat a zpříjemnit občanům cestování, ať již rekreační či poznávací. Hlavním subjektem je v cestovním ruchu cestující občan. K uspokojení jeho přání a potřeb se postupně vytvořila celá široká škála profesí a profesionálních podnikatelských subjektů. Šíře oboru cestovního ruchu tak ve svých ekonomických souvislostech přináší značný multiplikační efekt. Cestovní ruch je činnost osob cestujících do míst a pobývajících v místech mimo své obvyklé prostředí po dobu kratší než jeden ucelený rok, za účelem trávení volného času a služebních cest (osoba nesmí být odměňována ze zdrojů navštíveného místa). Cestovní ruch je mnohostranným odvětvím, které zahrnuje dopravu, turistická zařízení, poskytující ubytování a stravování, služby cestovních kanceláří a agentur, průvodcovské služby, turistické informační systémy a další infrastrukturu či další služby cestovního ruchu. Odvětví cestovního ruchu patří mezi nejvýznamnější součásti národní i světové ekonomiky.“¹

„Turista je dočasný návštěvník dané destinace, který v místě realizace cestovního ruchu uskuteční alespoň jedno přenocování. A na tomto místě může strávit dovolenou maximálně do 1 roku.“²

¹Cestovní ruch: pojmy. [online]. [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: <http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

²Cestovní ruch: pojmy. [online]. 2009. vyd. [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: <http://cestovniruch.studentske.cz/2009/11/cestovni-ruch-pojmy-cestovniho-ruchu.html>

„Výletník je účastník cestovního ruchu, který se zdrží v místě realizace cestovního ruchu pouze 1 den bez přenocování (např. návštěvník z Německa v Českých Budějovicích).“³

„Rezident je člověk, který žije v dané zemi alespoň jeden rok (z pohledu zahraničního cestovního ruchu, to je když do České republiky přijede Američan a je zde déle než 1 rok). V domácím cestovním ruchu je rezident vymezen lhůtou 0,5 roku (např. Pražáci na Šumavě musí být minimálně ½ roku).“⁴

Doprava je základní podmínkou realizace, zajišťuje styk mezi výchozím bodem návštěvníka a cílovým bodem návštěvníka. Máme zde mnoho typů dopravy jako jsou automobilová doprava, vodní vnitrozemská doprava, vertikální doprava, letecká doprava.⁵

Pasivní cestovní ruch je, když turisté z České republiky (tuzemci) vyjíždějí do zahraničí. V případě aktivního cestovního ruchu se jedná o příjezd zahraničních turistů do cílové země.⁶

„Hlavní sezona je taková část roku, po kterou cestuje největší množství návštěvníků do dané destinace (u přímořských destinací léto, v horských oblastech zima), resp. je to období, kdy je nejvíce využita služba přepravce (léto, období Vánoc a Silvestra) a ubytovacích služeb. Je charakteristická nejširší nabídkou služeb, nejvyšší intenzitou cestovního ruchu taky s nejvyššími cenami.“⁷

³Cestovní ruch: pojmy. [online]. 2009. vyd. [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: <http://cestovniruch.studentske.cz/2009/11/cestovni-ruch-pojmy-cestovniho-ruchu.html>

⁴Cestovní ruch: pojmy. [online]. 2009. vyd. [cit. 2013-03-03]. Dostupné z: <http://cestovniruch.studentske.cz/2009/11/cestovni-ruch-pojmy-cestovniho-ruchu.html>

⁵HRALA, Václav. *Geografie cestovního ruchu*. 4., upr. vyd. [i.e. 5. vyd.]. Praha: Idea servis, 2002, ©2001. 173 s. ISBN 80-85970-43-0.str.27,29

⁶HESKOVÁ, Marie a kol. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.str.25

⁷PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. 298 s. ISBN 978-80-7435-006-1.str.250

„Kulturním dědictvím jsou: stavby a skupiny staveb všeobecné hodnoty, umělecká díla a prostranství hodnotná z historického, estetického, etnologického a antropologického pohledu. Patří sem také imateriální dědictví: jazyk, kulturní diverzita, tradice a jiné.“⁸

„Přírodní dědictví jsou: rysy přírody vytvářené fyzickými a biologickými entitami všeobecné hodnoty z vědeckého nebo estetického pohledu, geologické a fyzicko-geografické formace a společenstva živočichů a rostlin univerzální hodnoty vzhledem k jejich zachování nebo vědeckému významu. Jsou to místa v přírodě a oblasti všeobecné hodnoty z hlediska vědy, jejich zachování nebo přirozené krásy.“⁹

Rekreační cestovní ruch přispívá k regeneraci a reprodukci fyzických ale i duševních sil ve vhodném přírodním prostředí. Pobyt se koná v příznivém přírodním prostředí (lesy, hory) kombinovaný s různými rekreačními aktivitami a má vliv na organismus a duševní pohodu člověka.¹⁰

Horský a vysokohorský turismus je soubor činností, který je spojen s pobytem ve vhodném přírodním prostředí ať už v horských nebo vysokohorských středisek. Účastníci tohoto cestovního ruchu se věnují pěší turistice, vysokohorské turistice, horolezectví a v zimě lyžování, snowboardingu. Některé z ubytovacích zařízení se nalézají na hůře dostupných místech, bez přímého napojení na označené stezky.¹¹

⁸PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. 298 s. ISBN 978-80-7435-006-1.str.257

⁹PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. 298 s. ISBN 978-80-7435-006-1.str.264

¹⁰HESKOVÁ, Marie a kol. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.str.20

¹¹HESKOVÁ, Marie a kol. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.str.31

Přímořský cestovní ruch se vztahuje do přímořských letovisek, ve kterých se jeho účastníci během dne věnují sportovně rekreačním aktivitám jako jsou koupání, slunění a ve večerních až nočních hodinách společensko-zábavním aktivitám.¹²

Sportovní cestovní ruch je pobyt ve vhodném přírodním prostředí, avšak s aktivním využitím různých sportovních činností, které předpokládají určité fyzické dovednosti a také dobrou kondici. Jedná se o turistiku jako je pěší, horská, vodní, cykloturistika. S ohledem na různá roční období jsou oblíbené mnohé sportovní aktivity: v zimě je to lyžování, bruslení, sáňkování a v létě se jedná hlavně o koupání, tenis, golf.¹³

Turistika je druh cestovního ruchu, kdy se účastník pohybuje vlastní silou (případně s využitím síly zvířat, ale nemotorizovaně, jedná se tedy o aktivní formu účasti návštěvníků na cestovním ruchu. Typický je např. pohyb v přírodě a často jednoduchý způsob ubytování, stravování (stan, vlastní příprava jídel a jiné).¹⁴

Motorizovaný cestovní ruch označuje formu cestovního ruchu spojenou s využitím přepravy osob motorovým dopravním prostředkem, kterým je velmi často automobil nebo motocykl. Tento typ cestovního ruchu je charakteristický nezávislostí na hromadné osobní přepravě a také rychlostí přemísťování. Motorizovaný cestovní ruch nese také název mototuristika, se kterým úzce souvisí také karavaning a kempování.¹⁵

Železniční cestovní ruch je spojený s cestováním po železnici s přepravou cestujících buď v lehátkovém voze nebo v sedě. Jedná se hlavně o organizovaný cestovní ruch, kdy

¹²HESKOVÁ, Marie a kol. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.str.31

¹³HESKOVÁ, Marie a kol. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6. Str.21

¹⁴PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. 298 s. ISBN 978-80-743¹⁴ HESKOVÁ, Marie a kol. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6. 5-006-1.str.271

¹⁵HESKOVÁ, Marie a kol. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.str.32

je organizátorem cestovní kancelář železniční společnosti. Přeprava je zajištěna mimořádnými nebo rekreačními, méně pravidelnými vlaky. V tomto typu dopravy můžeme najít také stravovací služby v podobě restauračních vozů, nebo také doplňkové služby poskytované v navštívených střediscích.¹⁶

Letecký cestovní ruch je forma cestovního ruchu, která je organizačně zabezpečována cestovní kanceláří leteckého dopravce - společnosti. Organizátor kromě přepravy letadlem zabezpečuje též kompletní balík služeb v zařízeních lokalizovaných ve vybraných střediscích cestovního ruchu, která je dosažitelná zpravidla v kombinaci s pozemní dopravou. Jedná se o nejrychlejší způsob přepravy, ale její výhody se ukazují při vzdálenějším cestování. Letecké společnosti poskytují služby cestujícím v pravidelných nebo nepravidelných linkách.¹⁷

¹⁶HESKOVÁ, Marie a kol. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy. 2.*, upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.str.33

¹⁷HESKOVÁ, Marie a kol. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy. 2.*, upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.str.33

2 Základní charakteristika Bulharska

Bulharsko je země neomezených možností, mnoho návštěvníků ji zná jen jako destinaci pro letní dovolenou, ale Bulharsko nám může nabídnout daleko více. Můžeme zde provozovat mnoho aktivit např. kulturní, sportovní a dále historické s kulturní atraktivitami. Bulharsko v sobě skrývá také mnoho lyžařských středisek, mezi které například patří - Bansko, Borovec, Pamparovo. Bulharsko vyhledává čím dál tím více Čechů. Hlavními důvody, proč Češi tuto zemi navštěvují a vyhledávají jsou dostupnost a levnost. V dnešní době může destinace konkurovat mnoha evropským letoviskům.

2.1 Členění bulharské republiky

Bulharsko je parlamentně prezidentskou republikou. Hlavou státu je prezident, který je volen občany na 5 let. Hlavním městem Bulharska je Sofie a oficiální jazyk je bulharština. V roce 1955 bylo přijato do OSN, v roce 2004 do NATO a v roce 2007 se stalo členem Evropské unie. Celkový počet obyvatel tvoří 7 606 600 lidí z čehož přes 1 200 000 žije v hlavním městě. Rozloha Bulharska je 111 067 km², kde jsou započtené i ohromné vodní plochy. Nejdelší hranicí tvoří na severu s Rumunskem a to okolo 608 km, kde skoro 470 km hranice, tvoří Dunaj, co do délky následuje hranice s Řeckem a ta je dlouhá 497 km, Srbskem 318 km a s Tureckem 240 km a na posledním místě je Makedonie s délkou hranice 148 km. Bulharsko je rozděleno na 28 krajů, které mají pod sebou okolo 264 velkých samostatných obcí.¹⁸

¹⁸ MARTÍNEK, Jiří. *Bulharsko: turistický průvodce do zahraničí*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2010. 247 s. Globus. ISBN 978-80-7376-222-3.str.7

Obrázek č.1. Mapa Bulharska

Zdroj: Bulharská mapa: obrázek. [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://apartmanvbulharsku.meu.zoznam.sk/o-bulharsku/>

2.2 Flora a fauna¹⁹

Bulharská krajina vyniká nesmírnou rozmanitostí terénu a je také neobyčejná díky třem typům podnebí (kontinentální, středomořské a step) na celém území. Ve vnitrozemí se střídají úrodné nížiny a s rozeklanými horskými pásmy ukrývajícími z některé z nejméně dotčených oblastí divoké přírody v Evropě. Třetinu území Bulharska pokrývají lesy (borovice, rumelská sosna, smrk, jedle, kleč, dub, buk, habr, jilm, jasan, lípa, líska). Přes 3.000 rostlinných druhů středoevropských, středomořských a stepních, v Černomoří zimostřez, cypřiš, v horách alpská růže, protěž. Bulharská flóra je neobyčejně odlišná díky třem typům podnebí na celém území.

¹⁹Bulharsko: fauna. [online]. [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: <http://www.invia.cz/bulharsko/fauna/> + Bulharsko: flora. [online]. [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: <http://www.invia.cz/bulharsko/flora/>

Téměř třetina země je pokryta stromy a to jehličnany k nimž patří korsická, skotská, makedonská a bílá borovice, jedle, smrk a jalovec, které převládají na horách Pirin, Rila a v Západních Rodopech.

Fauna se v Bulharsku dá, rozdělit do tří částí a to na: mořskou část, savce a ptáky. V nižších oblastech jsou obvyklými stejná zvířata, jako v našich lesích, tedy divoká prasata, lišky, jeleni, srnci a zajáci. Ve vyšších polohách se objevují tetřevi, kamzíci a mufloni, Bulharsko je proto častým cílem myslivců. Mnoho druhů vodních a bahenních ptáků včetně těch ohrožených žije v oblasti rozsáhlých vodních ploch a bažin u městečka Durankulak. Velké množství chráněné zvěře najdete v Národním parku Zlaté písky. Na jeho chráněném území leží rozsáhlý a velmi oblíbený hotelový komplex. Znamý turistický resort Rusalka je součástí přírodní rezervace Taukliman, která je domovem pro vzácné druhy ptáků a plazů.

K městu Burgas přiléhají 3 velká jezera, která vytváří největší mokřinovou lokalitu v Bulharsku. Jedná se o velmi cennou ornitologickou oblast, hnízdiště ptáků, jako jsou pelikáni, ibisové nebo volavky. Ve vodách Černého moře je možné spatřit také delfíny. V Bulharsku se můžete setkat i s některými nebezpečnými druhy zvířat. Obývají převážně oblasti horských lesů. Můžete zde zahlédnout rysy, medvědy nebo vlky. Největší riziko představují hadi, jejichž výskyt je v Bulharsku poměrně hojný, stejně tak i počet jejich druhů.

2.3 Národní parky a pohoří

V Bulharsku je vytvořena síť tří národních parků s celkovou rozlohou okolo 221 225,2 ha, představující více jak jednu třetinu chráněných území v Bulharsku. Parky se rozkládají pohoří Rila, Pirina a na Centrálním Balkáně. Dále se zde nachází 11 přírodních parků o celkové rozloze 180 000 ha, 89 rezervací a rovněž 2 234 chráněných území a přírodních památek.²⁰

²⁰NĚMEC, Dušan. *Bulharsko: kapesní průvodce*. Vyd. 1. Brno: CP Books, 2005. 264 s., [24] s. barev. obr. příl. Kapesní průvodce. ISBN 80-251-0643-8.str. 44

Pirin je druhým největším horstvem v Bulharsku, i když oproti pohoří Rila je jen poloviční. Pohoří s okouzlující vápencovou krajinou, jezery, borovými lesy, vodopády. V horách je vytvořeno 176 ledovcových jezer a pohoří je také bohaté na minerální prameny. V Pirinu jsou tři rezervace: Bajovi Dupki – Džindžirica ležící mezi vrchy Pirin a Banskí Suchdol, kde je průchod povolen jen po vyznačených cestách. Další rezervací je Tisata ležící mimo park, rezervace je situována na jižní svahy v povodí Vlachinské řeky a Strumy, tady je průchod povolen jen po neznámé cestě mezi městem Kresnem a vesnicí Vlachi.. Poslední rezervace je Orelek ležící na východních svazích Středního Pirinu.

Největší národní park s rozlohou okolo 40 447 hektarů z celkové rozlohy pohoří nese název Národní park Pirin. Tato přírodní rezervace figuruje také už od roku 1983 na listině světového přírodního dědictví UNESCO, což instituce chrání rozmanitou a jedinečnou krajinu, v níž žije okolo 1100 rostlinných druhů, 102 druhů ptáků a 42 druhů savců, včetně jelenů, medvědů a horských koz.²¹

Pohoří Rila a také „Vodní hory“ jak jim přezdívali staří Thrákové, jsou tvořeny pásmem majestátních štítů s celkovou rozlohou 2629 km². Pohoří zahrnuje na 180 jezer, bystřin a říček, jimiž protéká nejčistší pramenitá voda. Tato voda je také zdrojem mnoha turistických atrakcí, šerpou je hlavně oblast sedmi jezer. Sedm jezer je oblast, která vznikla z roztátých ledovců, které jsou řazena sestupně. Poblíž jezer vede také stezka vedoucí až k největšímu poutnímu místu, jímž je Rilský klášter založený v roce 927. Poutní místo je cílem mnoha bulharských věřících lidí a také zvědavých turistů, kteří rádi toto místo navštěvují.²²

²¹WATKINS, Richard a DELISO, Christopher. *Bulharsko*. 1. české vyd. Praha: Svojtka & Co., 2008. 356 s. Z řady průvodců Lonely Planet. ISBN 978-80-7352-816-4.str.133

²²WATKINS, Richard a DELISO, Christopher. *Bulharsko*. 1. české vyd. Praha: Svojtka & Co., 2008. 356 s. Z řady průvodců Lonely Planet. ISBN 978-80-7352-816-4.str.124

Obrázek č.2 Rilský klášter

Zdroj:Rilský klášter. [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: <http://sikulova.blog.sme.sk/c/307946/Tri-bulharske-roky.html>

Národní park s rozlohou 144 km², který se stává útočištěm zásahů stavebních společností, je i přesto také útočištěm mnoho živočišných a rostlinných druhů a to např. orly, sokoly, bukové jehličnaté lesy. Nejvyšší hora Bulharska a celého balkánského poloostrova Musala, může lákat hlavně horské turisty.²³

²³WATKINS, Richard a DELISO, Christopher. *Bulharsko*. 1. české vyd. Praha: Svojtka & Co., 2008. 356 s. Z řady průvodců Lonely Planet. ISBN 978-80-7352-816-4.str.124-125

3 Bulharsko jako destinace českých turistů

Statistické úřady obou zemí do kterých může každý člověk nahlédnout na webových stránkách jsou vcelku přehledné. Stránky bulharského statistického úřadu jsou ovšem přehlednější zajišťují lepší orientaci a i data jsou více přehledná. Tabulky a grafy zde zobrazené, jsou tvořeny tedy hlavně údaji ze statistického bulharského úřadu, bohužel zde chybí rok 2012, který nebyl v době psaní práce uveřejněn. Dají se zde nalézt velmi podstatné informace ohledně příjezdů českých turistů od roku 2005.

Tabulka č. 1 Celkový počet českých turistů v Bulharsku + nejnavštěvovanější a nejméně navštěvované měsíce.

Rok	Celkový počet českých návštěvníků Bulharska	Nejnavštěvovanější měsíc	Nejméně navštěvovaný měsíc
2005	174 766	červenec - 57 597	prosinec - 1731
2006	137 800	červenec- 43 607	prosinec - 1808
2007	141 595	červenec- 42 001	duben – 1687
2008	167 738	červenec- 53 270	prosinec – 2095
2009	197 863	srpen – 75 299	prosinec - 2326
2010	184 440	srpen – 75 723	leden – 2348
2011	176 135	srpen – 67 771	leden – 1335
2012	nejsou údaje	nejsou údaje	nejsou údaje

Zdroj: Bulharský statistický úřad: data. [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://www.nsi.bg/otrasalen.php?otr=57> (Trips of Bulgarian residents in abroad and arrivals of visitors from abroad to Bulgaria 1.4. time series)

3.1 Činitele rozvoje a rozmístění cestovního ruchu²⁴

Rozvoj a rozmístění cestovního ruchu, ovlivňují především tři základní faktory a to na selektivní, lokalizační a realizační. Selektivní faktory se dělí na objektivní (politické, ekonomické, demografické) a subjektivní (psychologické poznatky, kulturní úroveň). Lokalizační faktory se dělí na přírodní a společenské podmínky, které rozhodují o funkčním využitím konkrétní oblasti pro cestovní ruch.

Realizační faktory jsou posledním bodem pro uskutečnění různých forem cestovního ruchu a dělí se na materiálně technickou základnu a komunikační zařízení.

Objektivní činitele

Přechod ke svobodnému trhu v Bulharsku je způsobený změnou státních podniků na nezávislé společnosti s právem vydávat akcie. V Bulharském zemědělství byl zaznamenán velký pokles zaměstnanosti, ale hodnota produkce je velmi důležitá. Poklesl také, ale i dříve velmi významný rybolov. Nejvýznamnější průmyslová odvětví jsou hutnictví železa, barevná metalurgie. Mezi významné články patří hlavně pěstování pšenice, produkce růžového oleje a tabáková výroba. V Bulharsku byla dokončena privatizace cestovního ruchu, do země tedy vstupuje čím dál tím více zahraničních investorů a tím pokračuje ekonomický růst. Cestovní ruch začíná nabývat na významu a rozvoji v roce 2002, zaujalo Bulharsko 2. místo (po Chorvatsku) co do nárůstu cestovního ruchu. Hlavními návštěvníky jsou turisté z Německa, Ruska, Skandinávie a také turisté z východní Evropy.

Subjektivní činitelé

Bulharsko je země která má mnoho tradičních zvyků, mezi významné patří dudy a kroje. Dále je v Bulharsku zvykem na souhlas vrtět hlavou a při odmítání přikyvovat. Květiny můžeme přinést pro každou příležitost a to vždy v lichém počtu, sudý se dává jenom při pohřbu.

²⁴ HAMARNEHOVÁ, Iveta. *Geografie cestovního ruchu: Evropa*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 271 s. ISBN 978-80-7380-093-2. Str.15- 16,21-22,34, 144-148

Činitelé lokalizační

Západ a sever země vlastní kontinentální podnebí s chladnějšími zimami, ovšem jih a východ zaujímá hlavně středomořské podnebí s teplými suchými léty a velmi vlhkými zimami. Více jak 2/3 země zabírá hornatý povrch (1/3 zabírá listnatý povrch), mezi velmi významné oblasti patří pohoří Rila, které je pokryto strmými lesnatými údolními s ledovcovými jezery, které jsou významné pro horskou a pěší turistiku. Bulharsko vlastní více jak 1 600 léčivých pramenů a to v horských oblastech. Proslulé jsou lázně Velingrad, Sandanski a Stara Zagora.

Společenské činitele

Po kulturní stránce je významné Bulharsko hlavně díky svým 9 památkám, které jsou zapsány na seznamu UNESCO. Dále tu je k nalezení mnoho kulturních a historických památek a mezi nimi i 160 klášterů. Mezi výjimečné architektonické rezervace patří Koprivištica, Boženci, Široká Luka. Historická města Nesebar a Sozopol u Černého moře jsou též velmi zajímavou atraktivitou. Nedaleko střediska Pamparovo se nachází středověký skanzen Široka laka s původní středověkou architekturou a střediskem lidových řemesel.

Činitelé realizační

V Bulharsku je 13 tisíc kilometrů silnic a dálnic, která spojují jak velká města tak i turistické destinace. Silnice nejsou v nejlepším stavu, ale během posledních let se infrastruktura zlepšuje, řidiči by měli přizpůsobit styl i rychlost jízdy. Železniční síť je vcelku také široká a tvoří ji 6 500 kilometrů. Na tratích můžeme najít rychlíky, osobní vlaky, ale i expresní vlaky. Tři významná letiště Sofie, Varna a Burgas, zajišťují dopravu hlavně pro turisty. Rozsáhlá síť ubytovacích zařízení, zaručuje, že si každý návštěvník najde ubytování, které mu bude vyhovovat.

3.2 SWOT analýza Bulharska z hlediska cestovního ruchu českých turistů²⁵

SWOT analýza je metoda, jejíž pomocí je možno identifikovat hlavně silné (ang: Strengths) a slabé (ang: Weaknesses) stránky, příležitosti (ang: Opportunities) a hrozby (ang: Threats), spojené s určitým projektem, typem podnikání, podnikatelským záměrem, politikou (ve smyslu opatření) apod. Jedná se o metodu analýzy užívanou především v marketingu. Nikdy by jsme tuto analýzu neměli podceňovat, díky ní se můžeme vyhnout hrozbám a zase velmi dobře využít příležitosti.

Silné stránky

Při analýze silných stránek se jedná o určení vnitřních sil destinace. Zamyslet se nad čím, by byla destinace lepší než ostatní. Musíme, zde zvážit silné stránky jak z vnějšího pohledu, tak z vnitřního pohledu.

Slabé stránky

Zde se určují potenciální vnitřní slabiny destinace. Jde o to, v čem se destinaci nedaří a v čem ostatní dosahují lepších výsledků. Je dobré uvést všechny slabiny, i když se nám nemusí líbit. Právě nepříjemná pravda nyní může ušetřit nemalé prostředky a potíže v budoucnu.

Příležitosti

Jedná o potenciální vnější příležitosti. Pokud vás žádné příležitosti nenapadají, podívejte se na silné stránky a pokuste se z nich odvodit, kde by mohla být příležitost a šance pro růst. Podobným způsobem můžete revidovat slabé stránky a zamyslet se nad příležitostmi, jak je eliminovat.

Hrozby

Hrozby představují oblast, která sebou přináší rizika. Pokud je nebudeme systematicky řídit, předcházet jim, mohou přerůst v závažný problém.

²⁵ Definice SWOT analýzy. [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://www.braintools.cz/swot-analyza.htm#UVLq6leJ58g>

Tabulka č. 2 SWOT analýza Bulharska jako destinace pro české turisty

Silné stránka	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - levná destinace - snadná dostupnost - konkurence schopná destinace evropským letoviskům - letní, zimní, horská a pěší turistika - památky UNESCO a nedotčená příroda 	<ul style="list-style-type: none"> - špatná propagace země - špatná infrastruktura - horší kvalita v ubytovacích, stravovacích službách a místní dopravy - znečištěná prostranství (ulice, okolí pláží)
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - zlepšení materiálně technické základny - zvýšení kapacit pro české turisty - používání informačních technologií pro rozvoj cestovního ruchu - zlepšování vzdělání zaměstnancům v cestovním ruchu - zlepšení doplňkových služeb 	<ul style="list-style-type: none"> - konkurence schopné okolní východní státy (Turecko, Rumunsko, Makedonie) - světová krize - zvyšování náročnosti turistů na poskytované služby - pocit nejistoty návštěvníků, vzhledem k nedávnému teroristického útoku

Zdroj: Vlastní zpracování + Strategický plán rozvoje cestovního ruchu v Bulharsku. [online]. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <http://www.mi.government.bg/en/themes/national-strategy-for-sustainable-development-of-tourism-in-bulgaria-2009-2013-286-0.html>

Ve srovnání s destinacemi západní a jižní Evropy se Bulharsko může zařadit na přední místa hlavně díky své cenové dostupnosti zájezdů, ale také přijatelností cen v místních destinacích. Při použití letecké dopravy ocení návštěvníci i rychlost přepravy. Mezi předností této země patří velký počet nedotčených přírodních rezervací, lyžařských středisek, které se ovšem během roku přemění na příjemná horská střediska.

Nejslabším bodem v oblasti cestovního ruchu je malá propagace velmi zajímavých destinací této země, jako příležitosti pro trávení dovolené. Bylo by dobré zlepšit informovanost o možnostech trávení volného času v různých ročních obdobích s aktuální nabídkou pobytů v časových osách k tomu vhodných např. hlavně na bulharských a českých internetových stránkách. Špatná infrastruktura je dalším záporným bodem pro návštěvníky, kteří chtějí využít dopravu jinou, než leteckou. V posledních letech ovšem došlo k mírnému zlepšení. Ve velkých městech a letoviších se můžeme setkat s znečištěnými ulicemi, špatným stavem budov, špínou v blízkosti pláží.

K velkým příležitostem patří zlepšení vztahu k českým turistům, protože zaměstnanci ubytovacích zařízení upřednostňují bohatší návštěvníky. Možná by bylo velmi vhodné, kdyby v těchto zařízeních fungoval informační systém pro zaměstnance s přehledností ubytovaných osob a délkou jejich pobytu. Výjimkou jsou velké hotelové komplexy, kde se tyto systémy dají nalézt. Zaměstnanci v různých segmentech cestovního ruchu by měli procházet určitými školeními pro zlepšení svých profesních znalostí.

Největší obavou českých turistů je to, že když slyší Bulharsko, hned si tuto zemi zařadí do východní Evropy společně s jinými státy a potom už většinou ztrácí zájem o více informacích o dovolené. Konkurence schopné okolní státy s podobnou nabídkou, mohou být velikou hrozbou pro příliv turistů do země. Obavy z této dovolené mohou vzniknout na základě teroristického útoku z posledního období. Další hrozbou návštěvnosti je současná celosvětová krize, která zasáhla i do cestovního ruchu.

Strategické plány rozvoje cestovního ruchu v Bulharsku

Na internetových stránkách Bulharského ministerstva pro cestovní ruch se hned v úvodu píše, že návštěvníci této země si jí vybírají hlavně pro svou bohatou historii, tradici, kulturu přírodní dědictví, pohostinnost, pozitivní mezinárodní image a také konkurenční vysoká kvalita produktů cestovního ruchu by měly být předpokladem pro příležitosti podnikání, dovolenou a pro ekologický harmonický život.

„Hlavním cílem v rozvoji cestovního ruchu v Bulharsku do roku 2013 je zvýšení konkurenceschopnosti sektoru prostřednictvím efektivního využívání a zachování přírodních a antropologické zdrojů v souladu s principy udržitelného rozvoje.“²⁶

Strategické cíle:

- zlepšení infrastruktury a to na národní, regionální a venkovské úrovni
- zajištění vyššího profilu Bulharska, jako destinace cestovního ruchu
- uplatňování mezinárodních norem, osvědčených evropských postupů, inovace týkající se produktů, vysokou úroveň technologií a lidských zdrojů v odvětví cestovního ruchu.
- Uchování, zlepšování kvality a ochrana stávajících turistických zdrojů.

3.3 Nabídka zájezdů CK do Bulharska a slevy

Mnoho tuzemských kanceláří během několika let zařadilo do své nabídky Bulharsko, může to být tím, že už po minula éra Itálie, Španělska, Kanárských ostrovů, Řecka a jiných oblíbených destinací. Samozřejmě, že se do těchto zemí mnoho lidí vrací a velmi si je oblíbilo, ale tyto destinace se také potýkají s Evropskou krizí, což v lidech

²⁶Strategický plán rozvoje cestovního ruchu v Bulharsku. [online]. [cit. 2013-03-18]. Dostupné z: <http://www.mi.government.bg/en/themes/national-strategy-for-sustainable-development-of-tourism-in-bulgaria-2009-2013-286-0.html>

vyvolává pocit nedůvěry, zda by se měli na tyto cesty vydávat. Díky této krizi, mnoho těchto zemí zdražuje, lidé jsou nezaměstnaní a žebrají na ulicích, to nedělá dobrou reklamu žádné této zemi. Proto mnoho lidí začalo hledat levnější a přitom snadno dostupné alternativy pro své cestování. Přímo k této nabídce se hodí státy východní Evropy a hlavně Bulharsko.

3.3.1 Cestovní kancelář Bulgariatour a slevy

Cestovní kancelář Bulgariatour je „leader“ mezi cestovními kancelářemi zaměřujícími se na Bulharsko (na českém trhu je už 23-tí sezonu.). Už jen název nás může posunout k tomu, že nám nabídne jednu z nejširších nabídek letovisek u Černého moře. Celkem jich je 14, můžeme zde najít ubytování v hotelích, penzionech. Ceny penzionů se pohybují od 7590,- Kč až do 8 990,- Kč a hotely (all- inclusive) se pohybují okolo 12 790,-Kč. Specialista na Bulharsko rozšířil svou nabídku ještě o mnoho dalších zemí, jako jsou Řecko a Turecko.²⁷

„Slevy za včasné rozhodnutí pro stále zákazníky:²⁸

- *13% sleva pro klienty, kteří s naší CK již vycestovali při záloze 50% ceny zájezdu do 28. února 2013.*
- *12% sleva pro klienty, kteří s naší CK již vycestovali při záloze 50% ceny zájezdu do 31. března 2013.*
- *10% sleva pro klienty, kteří s naší CK již vycestovali při záloze 50% ceny zájezdu do 30. dubna 2013.*

„Slevy za včasné rozhodnutí pro nové zákazníky:

- *13% sleva pro nové klienty při záloze 50% ceny zájezdu do 28. února 2013*
- *10% sleva pro nové klienty při záloze 50% ceny zájezdu do 31. března 2013*

²⁷Ceny ubytování cestovní kanceláře Bulgariatour. [online]. [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: <http://bulgariatour.cz/lastm.php?s=poradi>

²⁸Slevy cestovní kanceláře Bulgariatour. [online]. [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: <http://bulgariatour.cz/slevy.php>

- *8% sleva pro nové klienty při záloze 50% ceny zájezdu do 30. dubna 2013.*

„Klientské slevy:

- *10% sleva pro klienty, kteří s naší CK vycestovali alespoň třikrát.*
- *8% sleva pro klienty, kteří s naší CK vycestovali alespoň jednou.*
- *12% sleva pro invalidy a seniory nad 60 let (neplatí pro měsíce červenec a srpen, kdy platí pouze 8% sleva).*
- *8% sleva pro novomanžele.*
- *8% sleva pro maturanty a absolventy vysokých škol.*

3.3.2 Cestovní kancelář Čedok

Jedna z největších cestovních kanceláří Čedok s mnoholetou historií, do své nabídky zařadila také černomořské pobřeží a jeho počty ohledně letovisek v Bulharsku činí 17. Nabídka ohledně stravování a ubytování, je zde širší, než i jiných CK. Je zde i možnost vlastní dopravy, nebo letecké dopravy. Při nabídce všech zemí v této CK, nepatří Bulharsko mezi zrovna vyhledávané země, ale své místo si v katalogu zaslouží. Ceny penzionů jsou od 8 900 – 10 440,- Kč a hotely (all- inclusive) od 11 400- 17 540,- Kč.²⁹

„Slevy cestovní kanceláře Čedok:

- *Slevy za včasný nákup až 12% do 30.4.2013*
- *Slevy za včasný nákup až 8% do 31.3.2013*
- *Slevy za včasný nákup až 12% do 30.4.2013 na zájezdy autem*
- *Slevy za včasný nákup až 6% do 31.3.2013 na zájezdy autem – autokarem*
- *Dítě do 7 let ZCELA ZDARMA*
- *Pobyť pro dítě zdarma*

²⁹Ceny ubytování cestovní kanceláře Čedok. [online]. [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: http://www.cedok.cz/zahranicni-zajezdy/default.aspx?typzajezdu=ZAHPOB&koddestinace=BG_P&

- *POBYT pro dítě ZDARMA se slevou na letenku*³⁰

3.3.3 Cestovní kancelář Alexandria

Alexandrie nabízí okolo 21 destinací, jedná o jednu z největších možných nabídek z letních letovisek. Jedná se hlavně pobytové zájezdy s leteckou dopravou. Nabízí se zde široká škála ubytování, které nabízejí stravování všech druhů. Ubytování v penzionech s leteckou dopravou v červenci se pohybuje od 12 026 - 14 351,-Kč a hotel (all- inclusive) od 15 746 - 19 931,-Kč.³¹

„Slevy cestovní kanceláři Alexandria:

- *Sleva za včasný nákup 7%*
- *Akce 1+1 (Ve vybraných ubytovacích kapacitách Vám poskytujeme zvýhodněnou cenu pro dítě (děti) v doprovodu pouze jedné dospělé osoby.)*
- *Zdarma jazykové kurzy v Bulharsku (v určitých termínech)*
- *Zdarma učení bulharského tance*
- *Cvičení aerobiku pod vedením sportovního instruktora*
- *Slevy pro novomanžele 12%*³²

Celkem jsme se tu setkali se třemi druhy cestovních kanceláří, jedna s nejdelší historií, druhá s nejširší nabídkou a poslední, která je už mnoho desítek let stálíci na českém trhu. Letecká doprava je nejčastější způsob dopravy, které cestovní kanceláře nabízejí. Ovšem některé nabízejí vlastní způsob dopravy u cen zájezdů s tímto typem dopravy se u zájezdu hned snižují ceny skoro o 2/3. Většina ubytovacích zařízení z nabídky

³⁰Slevy cestovní kanceláře Čedok. [online]. [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: http://www.cedok.cz/zajezdy/hotel-sipka-zlate-pisky-bulharsko-50798.htm?k_f=2ZiGNjbHJXvzexWA7WUcIv

³¹ Cestovní kancelář Alexandria. [online]. [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: <http://www.alexandria.cz/vyhledavani?order=2#zajezd>

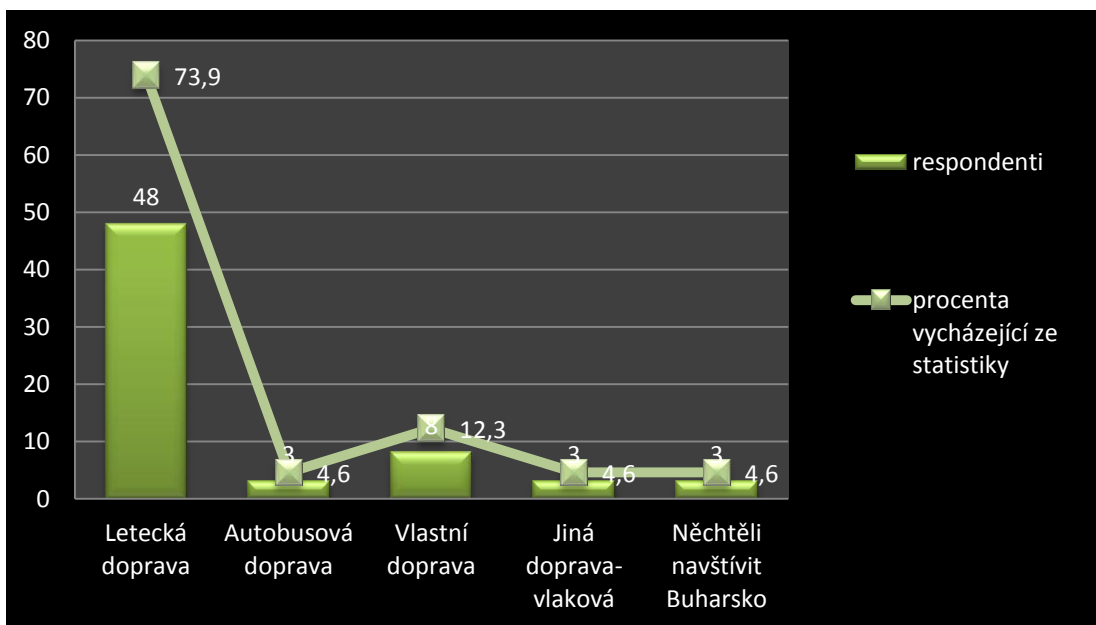
³² Slevy a výhody cestovní kancelář Alexandria. [online]. [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: <http://www.alexandria.cz/akce-a-slevy#zajezd>

katalogů cestovních kanceláří nabízí také wifi, vodní sporty, tenis, lehátka u moře zdarma.

3.4 Závěry z dotazníkového šetření

Celkový počet respondentů činil počet 65 v období od října do prosince, větší zastoupení zde měly ženy, kterých bylo 39 a mužů bylo 29. Největší zastoupení, zde měla věková skupina mezi 46- 55 roky kde celkový počet byl 21 lidí. Více jak polovina lidí preferuje letní dovolenou a to s délkou mezi 10- 12 dni, který je ideální k rekvalifikaci duševních, ale také fyzických sil.

Graf č. 1 Vyjádření dopravy českých turistů do Bulharska

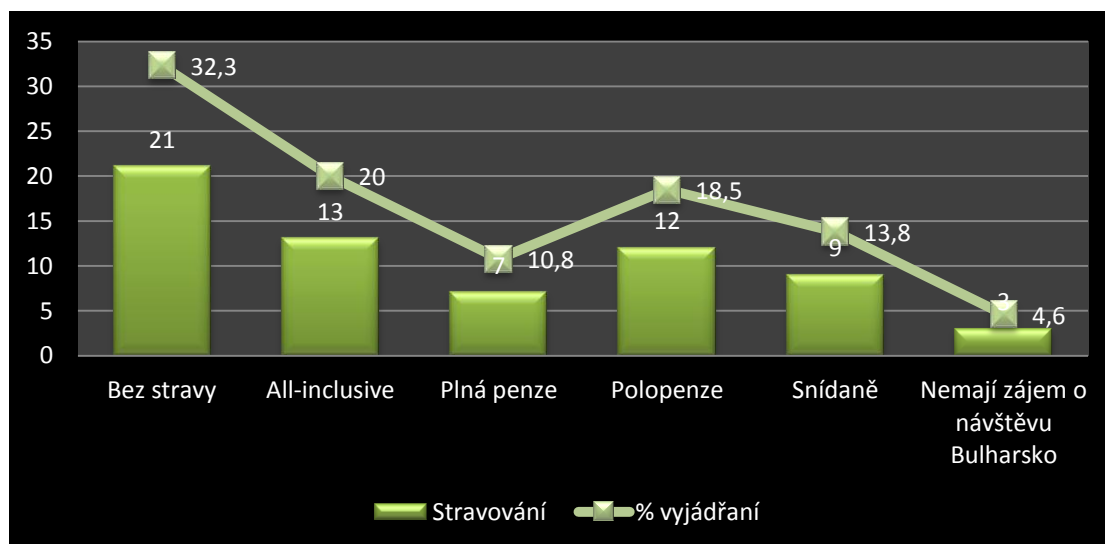
Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Celkový počet respondentů.....	65
Letecká doprava	48 lidí = 78,5%
Autobusová doprava	3 lidi = 4,6%
Vlastní doprava	8 lidí = 12,3%
Jiná doprava (vlaková)	3 lidi = 4,6%

Nechtěli navštívit 3 lidi = 4,6%

Z grafu který zde máme zobrazený je jasně vidět, že leteckou dopravu preferuje nejvíce návštěvníků. Je to díky její rychlosti a pohodlnosti. Autobusovou dopravu využívají hlavně lidé, kteří mají strach z létání, nemají řidičský průkaz a tudíž jiný způsob dopravy nemohou využít, kromě vlakové. Vlakovou dopravu, by využili lidé, kteří mají problém s chodicím aparátem a tudíž se ve vlaku můžou projít, protáhnout se. Aktivní dovolená v Bulharsku patří lidem, kteří rádi využijí vlastní dopravu a nechtějí celý pobyt trávit na jednom místě, ale chtějí navštěvovat historická města, udělat si výlet do přírody a jiné.

Graf č. 2 Vyjádření stravování českých turistů v Bulharsku

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Celkový počet respondentů byl65

Bez stravy	21 lidí = 36,9%
All- inclusive	13 lidí = 20%
Plná penze	7 lidí = 10,8%
Polopenze	12 lidí = 18,5%

Snídaně 9 lidí = 13,8%

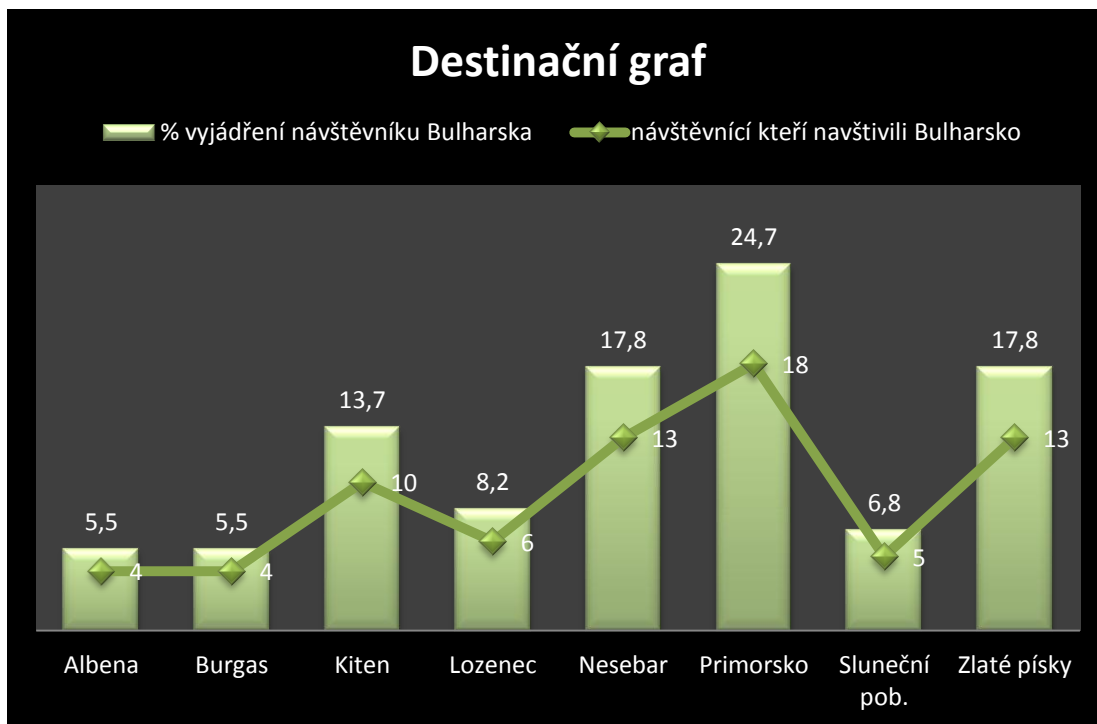
Nemají zájem o návštěvu Bulharska 3 lidí= 4,6%

Lidé mají různé stravovací návyky, někteří nesnídají jiní zase nevečeří, je to dané taky dnešní uspěchanou dobou a proto, když jednou za rok vyrazí na dovolenou, chtějí si vynahradiť všechno to všechno to, co doma zanedbávají. Z grafu můžeme vyčíst, že nejvíce lidí zvolilo, že by žádné stravování nechtějí a z dotazníku bylo zase velmi dobře vidět, že to byli lidé, kteří chtěli/bydleli v apartmánech, penzionech anebo bydleli u známých. Lidé se chodí stravovat do restaurací aby poznali co nejvíce bulharskou kuchyni.

Články v časopisech, novinách, na internetu nebo rady od blízkých způsobilo tok informací a lidé opravdu nechtějí utrácet za stravování v hotelích.

Lidé co měli obavy, zda by jejich pobyt měl být bez stravy, zvolili možnost alespoň snídaní. Ovšem, zde je problém že turisté ubytování v apartmánech a penzionech musí docházet na snídaně do hotelů. Polopenze a plná penze byla vybraná hlavně návštěvníky, kteří mají sebou rodiny s dětmi a dávají přednost hotelovým komplexům, kde mají vše pod jednou střechou. Stravování typu all-inclusive si vybrali návštěvníci, kteří chtějí být jak ubytování v největším luxusu tak i mít výběr z několika jídel po celý den a to samé chtějí dopřát i svým rodinám.

Graf č. 3 Návštěvnosti určitých destinací českými turisty

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Celkový počet oslovených respondentů činil 73

Albena	4 lidi = 5,5 %
Burgas	4 lidi = 5,5 %
Kiten	10 lidí = 13,7 %
Lozenec	6 lidi = 8,2 %
Nesebar	13 lidi = 17,8 %
Primorsko	18 lidi = 24,7 %
Sluneční pob.	5 lidí = 6,8 %
Zlaté písky	13 lidi = 17,8 %

Větší počet respondentů u této otázky je způsobený tím, že někteří návštěvníci cestovali do Bulharska několikrát a vždy byli v jiné destinaci.

Z dotazníkové šetření a z grafu je velmi jasně vidět že lidé, kteří Bulharsko navštívili nebo by ho chtěli navštívit, zvolili pro svoji dovolenou jako nejvhodnější destinaci

Primorsko, Zlaté písky, Nesebar. Mnoho lidí, kteří Bulharsko navštívili se do této destinace velmi rádi vrací a také poznali více destinací.

Každá tato destinace je úplně jiná v dotaznících bylo velmi jasně vidět, že Primorsko zvolili mladí lidé do věku 30 let. Zlaté písky volili rodiny s dětmi, pro klidnější pobytovou dovolenou.

Nesebar volili lidé staršího věku, aby spojili pobyt u moře s kulturními zážitky.

Albenu a Sluneční pobřeží navštěvovali lidé do roku 1990, kteří si v té době mohli o pobytech v západních destinacích nechat jen zdát.

Destinaci Kiten si zvolili návštěvníci, kteří již dříve navštívili Bulharsko a zjistili, že zdejší pobyt je lacinější, než v sousedním Primorsku a ostatních destinacích.

Ve výsledcích se také jasně ukázalo, že několik návštěvníků navštívilo více destinací a pokaždé chtěli zkusit něco nového. Jeden rok zvolili živější letoviska a v dalším zase klidnější.

4 Realizační předpoklady cestovního ruchu

V zázemí materiálně technické základny v Bulharsku, je pořád co vylepšovat skoro ve všech částech, ať už v oboru stravování, ubytování. V roce 2007 vstoupilo Bulharsko do Evropské unie a to velmi pomohlo ke zlepšení zázemí, majitelé stravovacích zařízení, ubytovacích zařízení museli najednou splňovat normy, které nařizuje Evropská unie. Přísná pravidla mohou v návštěvnicích vyvolat pocit, že je tato destinace pro ně vhodná, protože když je materiálně technická základna v pořádku, tak nehrozí žádné nebezpečí.

4.1 Ubytování

Krásné hotely s největším luxusem, několika různými bazény, restauracemi s pokaždé jinou kuchyní, aktivitami které zabaví i nejznuděnějšího návštěvníka, ale také obyčejné rodinné domy, které nemohou nabídnout z tohoto luxusu ani kousek. Ano, toto všechno je Bulharsko. Dva protiklady, které zde můžeme najít. Na jednu stranu rodiny, co se snaží vydělat pár korun tím, že pronajímají své domy a chtějí pro své návštěvníky jen to nejlepší a na druhé straně movití majitelé luxusních hotelů, kteří chtějí jen vydělávat jen a pojmají to ve velkém stylu.

Rozdíly o kterých se tu mluví jsou hlavně vidět ve starších přímořských destinacích jako jsou Primorsko, Kiten, Nesebar. V nových destinacích se dává přednost hotelům, ať už se jedná o malé hotely s menší kapacitou a nebo ohromným hotelovým komplexům. Díky rozšiřováním destinací: hotely, nákupními třídami, zábavnými parky a jinými turistickými zajímavostmi, vznikají i nové pracovní možnosti pro místní obyvatele.

4.1.1 Hotely a hotelové komplexy³³

Hotely jsou asi jedním z nejrozšířenějšími ubytovacími zařízeními v Bulharsku. Hodnocení ubytování je stejné jako u nás a tvoří ho hvězdy, čím více má hotel hvězd tím je lepší a i jeho kvalitnější. Máme zde dva typy hotelů: komunistické hotely a potom ty, které byly postaveny po roce 1990. Komunistické budovy byly často opravovány, ale noví majitelé neměly dostatek peněz na jejich údržbu, takže úroveň klesá. Výjimkou jsou hotely ve velkých městech a oblastech, kde je příliv turistů tak velký, že tyto komplexy dostaly takový injekční příliv peněz, aby byly přestavěny na západní úroveň. Ceny ubytování se v různých částech liší, ale za jednoduchý pokoj po celém území zaplatíte mezi 50-60 leva, ale v turistických oblastech a velkých městech se ceny pohybují až dvojnásobně vyšší.

Ceny ubytování jsou závislé také na tom jaký druh stravování hotel nabízí. Zákazník si může vybrat chce-li: all-inclusive, plnou penzi, polopenzi nebo jen snídaní. Soukromé hotely už nejsou hodnoceny oficiálně hvězdami, ale jednoduše si nějakou tu hvězdu občas připíšou. Tyto hotely nabízejí většinou kabelovou televizi a minibar. Ve starých hotelích se můžeme setkat také s tím, že teplá voda poteče ráno a večer, což není problém v letních měsících, ale obtíže to přináší v jiných ročních obdobích, kdy to není jediný problém, další je malá výtopnost pokojů.

³³BOUSFIELD, Jonathan, RICHARDSON, Dan a WILLIS, Matt. *Bulharsko: [turistický průvodce]*. 2. vyd. Brno: Jota, 2007. xxiv, 470 s., [8] s. barev. obr. příl. Livingstone - průvodci; sv. 84. ISBN 978-80-7217-496-6. Str.19-21

Tabulka č.3 Celkový počet hotelů a lůžek v Bulharsku

	rok 2012	rok 2011	rok 2010
Hotel * / hotel **	1 568	2 615	2 423
Hotel ***	863	868	823
Hotel **** / hotel *****	323	293	294
Celkový součet	2 758	3 776	3540
Celkový počet lůžek	301 140	283 251	283 641

Zdroj: Statistické údaje: statistika ubytování [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://www.nsi.bg/otrasalen.php?otr=57> (accomodation establishments 2.1.3. time series)

4.1.2 Kempy, hostely a horské chaty

Většina turisticky zajímavých měst mívala kemp na okraji města, většina z nich je dnes bohužel zavřena a nebo jejich budoucnost vůbec není jistá. Jedinou výjimkou jsou kempy na pobřeží Černého moře, které si svojí pozici drží dodnes. Za stan si účtují mezi 8-10 leva, v těchto oblastech můžeme bydlet také v chatkách pro dvě osoby, kde se cena pohybuje okolo 20 leva za noc. Hostely můžeme najít v zapadlých uličkách velkých měst jako je Varna, Sofie, Plovdiv, cena u tohoto typu ubytování se pohybuje 10-15 leva za noc.

Tabulka č. 4 Celkový počet ostatních ubytovacích zařízení

	2011	2010	2009
Celková počet ostatních ubytovacích zařízení (kempy, noclehárny, školní koleje)	459	449	466
Celkový počet lůžek	33 000	31 000	32 000

Zdroj: Celkový počet ostatních ubytovacích zařízení a celkový počet lůžek. [online]. [cit. 2013-03-12].

Dostupné

z:

[http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tin00040&plugin=](http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tin00040&plugin=1)

1

4.2 Doprava

Cestování do Bulharska můžeme rozdělit do několika částí. Je zde několik druhů dopravy, které můžeme pro svoji cestu využít: letecká doprava, autobusová doprava, vlaková doprava a vlastní doprava. Nejvíce lidí využívá leteckou dopravu je to z důvodu její rychlosti a pohodlnosti. Ostatní druhy dopravy jsou časově náročné, nepohodlné a velmi unavující.

4.2.1 Letecká doprava

Letecká doprava je nejrychlejší a zároveň nejpohodlnější forma cestování. Z České republiky jsou odletová místa z Prahy, Brna, Ostravy a Pardubic. Bulharsko vlastní tři letiště - Sofie, Burgas a Varnu, přičemž přímé lety létají pouze do Sofie, v dalších dvou případech se jedná o charterové lety. Mezi letecké společnosti, které zařizují a zprostředkovávají lety z České jsou hlavně Travel Service, Smart Wings, ČSA, tyto společnosti využívají většinou letadla typu:

- Boeing 737-800
- Airbus A320

Let do Bulharska trvá přibližně 2 hodiny. Návštěvníci by se neměli leknout příletové haly například v Burgasu, která nevypadá zrovna nejmoderněji, ale spíše působí velmi zastarale.³⁴

Po příletu na letiště, už čekají v příletových halách delegáti různých cestovních kanceláří, kteří cestující rozvezou autobusovou dopravou do svých letovisek a do hotelů, apartmánů, penzionů. Cesta z letiště je dána tím, jak daleko jsou určitá letoviska od letiště.

4.2.2 Autobusová doprava³⁵

Autobusová doprava není zrovna typ, který je cestujícími vyhledávaný, většinou se jedná o cestující, kteří mají poníže s létáním nebo o studenty, kteří chtějí využít levnou dopravu. „Oproti letenkám, které stojí jsou v rozmezí 5 000 - 10 000,-Kč (mnohdy i více), je cesta autobusem je většinou v rozmezí cenové relace:

- jednosměrná 1 600,- Kč
- zpáteční 2 500- 3 000,- Kč

Cesty se konají z dvou odjezdových míst a to jsou Praha a Brno. Délka cesty je 24 hodin do Burgasu a až 30 hodin do přímořských letovisek.

4.2.3 Vlaková doprava³⁶

Cesta vlakem byla upřednostňována před rokem 1990, protože tento způsob dopravy byl tehdy nejlevnější. Vlaky byly vybaveny lehátkovými vozy, takže cesta do cíle byla poměrně pohodlná a rychle ubíhala.

V dnešní době je tento způsob dopravy však poměrně komplikovaný a nákladný, přestože bezpečnostní situace na železnici se v poslední době výrazně zlepšila. V sezoně jezdí přímý vůz na trase Praha-Arad-Craiova- Rusa a dále Sofia- Thessaloniky nebo

³⁴Katalog cestovní kanceláře Bulgariatour 2012

³⁵MARTÍNEK, Jiří. *Bulharsko: turistický průvodce do zahraničí*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2010. 247 s. Globus. ISBN 978-80-7376-222-3.str.64-65

³⁶MARTÍNEK, Jiří. *Bulharsko: turistický průvodce do zahraničí*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2010. 247 s. Globus. ISBN 978-80-7376-222-3.str.64

Varna - Burgas. Cesta se dá považovat za pohodlnou i když je poměrně dlouhá cca. 30-36 hodin, podle destinace.

4.2.4 Vlastní doprava³⁷

Bulharsko je země, která je celkem daleko od naší republiky. Spíše by se tato varianta cestování dala využít pro aktivní dovolenou (účastníci si sebou berou např. horská kola, stany a jiné). V tomto případě se bere ohled nato, že turisté budou chtít cestovat z jednoho místa do druhého.

Cesta do Bulharska trvá okolo 24 hodin. Osobní automobil musí mít označení CZ, mezinárodní zelenou kartu a technický průkaz. Při vypůjčení vozidla musíme notářsky ověřený souhlas majitele vozu. Cesta většinou vede přes Slovensko - Maďarsko a potom buď přes Srbsko nebo Rumunsko. Srbská varianta se většinou používá pokud chce člověk navštívit Sofii, jižní pobřeží nebo hory. Rumunská varianta je využívána hlavně pokud by jsme chtěli navštívit severnější pobřeží.

Samozřejmostí je, že i toto cestování není zadarmo. Osobní auto musí mít dálniční známku a to nejen v České republice, ale také na Slovensku kde týdenní dálniční známka stojí okolo 5 eur a měsíční 10 eur.

V Maďarsku je poplatek za dálnici okolo 250,- Kč na 10 dní a měsíční známka okolo 430,- Kč, zajímavostí je, že známka je jen v elektronické podobě, takže se nelepí na přední sklo automobilů. Virtuální dálniční známku si můžeme koupit na hraničních přechodech, na čerpacích stanicích (všude označeno značkou s nápisem Vigneta, e-Vigneta, nebo Matrica), ale také na internetu nebo prostřednictvím SMS. Potvrzení o zaplacení obsahuje jméno a adresu prodejce, místo, datum i čas nákupu a identifikační číslo potvrzení. Potvrzení, ať papírové nebo ve formě SMS, je třeba si pro případ

³⁷ MARTÍNEK, Jiří. *Bulharsko: turistický průvodce do zahraničí*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2010. 247 s. Globus. ISBN 978-80-7376-222-3.63-64

udělení pokuty uschovat po dobu jednoho roku od vypršení platnosti známky. Kontrola se provádí na základě identifikace podle SPZ, která je při koupi zanesena do systému.³⁸

Dálniční poplatek se v Srbsku platí až na místě a pohybuje se okolo 15 eur. Jelikož Srbsko není členem Evropské unie, tak v této zemi nelze použít občanský průkaz, ale musíte mít platný cestovní pas. V Rumunsku se musí platit silniční daň, která činí asi 10 euro. Dále se pak platí poplatky za přejezd mostů přes řeku Dunaj, které se pohybují od 6- 11 euro. V Bulharsku pak musíme už jen zaplatit dálniční známku která stojí 5 eur na 7 dní a 13 eur na měsíc. Poplatky přes mosty jsou od 6- 23 eur.

4.3 Autobusová doprava v Bulharsku

Na dopravu mezi destinacemi není moc spolehnutí. Sice zde existují jízdní řády, ale bohužel se jimi nikdo moc neřídí. Jednoduše, když se řidiči nechce nebo je málo cestujících, tak se prostě nikam nejede. Jízdenky můžeme zakoupit buď u řidiče nebo v autobusovém nádraží. V blízkosti autobusových nástupišť můžeme také najít mnoho taxíků. Protože taxikáři vědí jak to vypadá s autobusovou dopravou, tak zde čekají a pak přijedou k cestujícímu a nabídnou mu cestu za cenu, která se moc neliší od autodopravců.

Dálkové trasy například ze Sofie do Varny a jiné fungují o něco lépe, je to také tím, že dopravu zajišťují soukromí dopravci. Autobusy jsou v mnohem lepším stavu, než ty státní, cena těchto spojů je mezi 20-25 leva což je asi 300,- Kč. Taxíky jsou označené žlutou barvou a za okénkem mají vyvěšenou tabulku s ceníkem. S každým taxikářem se dá ovšem smlouvat, takže ceník není až tak prioritní. Cestování tímto způsobem je o mnoho levnější, než u nás.

³⁸MARTÍNEK, Jiří. *Bulharsko: turistický průvodce do zahraničí*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2010. 247 s. Globus. ISBN 978-80-7376-222-3.63-64

4.4 Stravovací služby

Gastronomie v Bulharsku nepatří zrovna mezi ty vrcholné a ani světové kuchyně. Podniky se snaží držet krok s evropskými kuchyněmi a vylepšovat své skladby jídelních lístků, interiéru, zlepšit také kvalitu a servis jídel. Každý hotelový komplex může hostům nabídnout své restaurace, bary, kavárny, kde můžou trávit volný čas a vybrat si co pro ně a jejich rodiny bude nejvhodnější, mohou nabídnout pouze snídani, polopenzi, plnou penzi nebo all-inclusive. Je jen na návštěvnicích jestli chtějí zkusit kouzlo místních restaurací a nebo raději budou ochutnávat speciality hotelu.

Suroviny ze kterých se skládá většina pokrmů jsou typické pro Balkánský poloostrov a jsou to hlavně bílý sýr a to buď u nás známý balkánský sýr anebo feta sýr, dále jogurt (kisale mljako) který nenajdete nikde jinde na světě. Bulhaři tento jogurt konzumují každý den v různých formách po celý život. Čubrica je rostlina, která je podobná oreganu, po sklizni se drtí a používá se na dochucování velké škály jídel.³⁹

Ve větších městech a pobřežních destinacích nalezneme obchody, kde se dají koupit běžné suroviny od mléka, po sýry, šunku a vše co by jsme v běžném životě potřebovali. V každém městě se setkáme se stánkovým prodejem zeleniny a ovoce, většinou se jedná o menší tržnice, kde se prodejci snaží prodat vše co se dalo vypěstovat. Typické pro Bulharsko je také prodej pečiva, kde rodiny prodávají pečivo, které ve vlastních domácích pekárnách upečou. Ceny veškerých produktů jsou o hodně levnější, než u nás v České republice.

³⁹NĚMEC, Dušan. *Bulharsko: kapesní průvodce*. Vyd. 1. Brno: CP Books, 2005. 264 s., [24] s. barev. obr. příl. Kapesní průvodce. ISBN 80-251-0643-8. Str 73-74

4.4.1 Restaurace⁴⁰

Nejrozšířenějším stravovacím zařízením v Bulharsku jsou takzvané mehany, což jsou taverny. Podnik nabízí typické bulharské pokrmy, ale i regionální speciality. V každém podniku můžeme ochutnat výborná bulharská vína, která si vybudovávají svoji pozici i v západní Evropě. Interiér těchto podniků je velmi pestrobarevný, po stěnách a na poličkách můžeme najít starou barevnou keramiku, která je typická pro tuto zemi. Vesničtí muži dříve chodili do kručmi (hospoda), kde si zahráli karty a popovídali o běžném životě, dnes je tento název spíše používán pro honosné, elegantní a regionální restaurace, která se snaží v hostech vzbudit dojem přívětivé rustikální autenticity.

Zařízení s názvem restaront (restaurace) obvykle předkládají směsici bulharské ale i mezinárodní kuchyně. Většinou je obsluha a interiér v mezinárodním duchu, než v národním a i atmosféra se nese v upjatějším směru. V Sofii a ve významných letoviscích u Černého moře se můžeme setkat s restauracemi se zaměřením na francouzskou, italskou a japonskou kuchyni. Tyto restaurace nejsou drahé, ale i přesto se mnoho z nich pyšní vysokou úrovní.

⁴⁰BOUSFIELD, Jonathan a WILLIS, Matt. *Bulharsko*. Vyd. 1. Praha: Ikar, 2010. 288 s. Společník cestovatele. ISBN 978-80-249-1255-4.str. 230

5 Bulharsko jako destinace cestovního ruchu

Bulharsko není jen destinací pro letní dovolenou, ale může nám nabídnout i zajímavá místa zimní turistiky, horské turistiky, aktivní turistiky jakou jsou pěší turistika. Všechny letní letoviska, která jsou zde, byly vybrány na základě dotazníku a také z nabídky cestovních kanceláří. V zimní turistice se můžeme setkat s takzvanou „velkou trojkou“. V aktivní turistice se můžeme setkat hlavně s pěší turistikou a jízdou na horských kolech, které se mohou konat hlavně v pohořích Pirin a Rila. Poslední část této kapitoly se zabývá rozborem tří cestovních kanceláří a jejich nabídkou destinací a slevami, které pro zákazníky nabízejí.

5.1 Destinace Bulharska pro letní dovolenou

Černé moře, které obklopuje pláže Bulharska vytvořilo během pár let mnoho krásných přímořských letovisek. Snad každý člověk si může najít svou oblast, která mu bude vyhovovat, ať už po kulturní stránce, historické stránce, poklidné stránce a nebo naopak oproti trochu živější stránce. *„Pláže jsou písčité a natolik kvalitní, že řada z nich byla oceněna „modrou vlajkou ES“, která je mj. zárukou čistoty. Černé moře (mimořadně azurové barvy) je ideální pro malé děti, protože vstup do něj je většinou mírný a spád dna pozvolný, navíc jeho voda má jen nízký obsah solí. „Vyslazují“ ho společně veletoky Dunaj a Dněpr. V moři se nevyskytují nebezpeční živočichové jako jedovaté ryby, žahavé medúzy či ježci.“*⁴¹ Výběr destinací, které jsou zde uvedeny vznikly na základě vyhodnocení dotazníku a také výběrem z katalogů cestovních kanceláří v nichž jsou některé destinace nejvíce nabízeny.

⁴¹Bulharsko: destinace. [online]. [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: <http://www.cedok.cz/destinace/default.aspx?kod=bg.htm>

5.1.1 Primorsko

Slunečné, živé a velmi příjemné je jedna z nejoblíbenějších destinací českých turistů a nese název Primorsko. Letovisko vlastní dvě pláže: jižní a severní pláž, přičemž severní pláž je místo, které je živější i více navštěvovanější. Nalezneme zde, krásnou písčitou pláž, která je ideální jak k ranním procházkám, procházkám během dne, kdy už nás opalování moc nebaví a cestou můžeme navštívit některý z baru odkud se line příjemná letní hudba. Během několika let, dále více penzionů a hotelů vlastní bazén a ten je už neodmyslitelná součástí ubytovacích komplexů. Posledních pár let se budoval pod útesy „oblouk“, po kterém se dá zpříjemnit den procházkou. V centru vede jedna hlavní třída na které je umístěno mnoho restaurací, hotelů, stánků s oblečením, baru, klubů najdeme zde i české informační centrum a i jídelní lístky jsou v českém jazyce. Vedlejší uličky slouží k nákupu ovoce a zeleniny, pečiva a můžeme zde najít také několik restaurací. Na okraji města u autobusového nádraží se nachází aquapark, který je zde trochu zbytečný. Každý hotel a skoro každý penzion má svůj bazén u kterého jsou různé atrakce a proto si myslím, že využití aquaparku v této lokalitě, nikdy nemůže dosáhnout velkého úspěchu.

5.1.2 Albena

Je letovisko které se značí hlavně pyramidovými budovami, které byly vybudovány okolo 60 let 20. století, kdy sem jezdili hlavně lidé na podnikové rekreace ROH. Albena je jen asi 20 km od letiště Varna a je jedno z nejdražších letovisek, možná to je dané tím, že je to velmi oblíbená destinace pro německé turisty.⁴²

⁴²Bulharsko: Albena. [online]. [cit. 2013-02-20]. Dostupné z: <http://bulharsko.evropou.cz/bulharsko/albena.html>

5.1.3 Kiten

Dříve rybářská osada se stala a je vcelku moderním přímořským letoviskem. Rozlehlé písčné pláže s pozvolným vstupem do moře se střídají se skalnatými útesy. Letovisko je velmi sympatické, vzdušné, prostorné a vlastní dvě pláže.

Přístav který se nachází u severní pláže, je nejen velká atrakce, ale je součástí i místního jachtclubu. V tomto městečku vede taky jedna hlavní třída, ale nevede jako přímá čára, ale spíše se line do oblouku neboli dokola. I zde můžeme najít mnoho obchodů, restaurací, stánku s občerstvením a mnoho jiných atrakcí.

5.1.4 Lozenec

Rybářská vesnička založena roku 1924 ležící mezi Kitenem a Carevem na úpatí pohoří Strandža se nazývá Lozenec. V okolí nalezneme vinice, které jsou opravdu vyhlášené, fíkové háje, lesy. Tato oblast nám může nabídnou krásné písčité pláže s pozvolným vstupem do moře, restaurace, kavárny, potápěčské centrum a ceny jsou zde nižší než v turistických jiných oblastech. Je to způsobeno tím, že se jedná o nově rozvíjející se destinaci. Ubytování zde spíše nalezneme v rodinných apartmánech a menších rodinných hotelích. Destinace je tedy vhodná hlavně pro rodiny s dětmi anebo pro ty, co chtějí prožít poklidnější dovolenou.⁴³

5.1.5 Nesebar

Díky své dřevěné architektuře z 19. století a sbírce středověkých kostelů se jedná o jedno z nejnavštěvovanějších měst na černomořském pobřeží. Blouděním klikatými uličkami kolem kamenných domů a zahrádek osázených fíkovníky a vínem si můžete vychutnat atmosféru tohoto historického města. Původně thrácké městečko Menabira v řeckých a římských dobách přístav, se největšího rozmachu se dočkalo až za byzantské éry, kdy se stalo důležitou zastávkou pro lodě z Cařihradu do ústí Dunaje. Během turecké nadvlády zde zůstalo řecké biskupství a město bylo důležitým centrem řecké kultury. Proto zde naleznete spoustu řeckých kostelů. Nesebar je turistické středisko

⁴³MARTÍNEK, Jiří. *Bulharsko: turistický průvodce do zahraničí*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2010. 247 s. Globus. ISBN 978-80-7376-222-3. Str. 146

světového významu, jehož Stará část se staletým půdorysem křivolakých uliček, podél nichž se nacházejí malebné domy, je kulturní památkou pod záštitou UNESCO.⁴⁴

5.1.6 Sozopol

Jedná se o jedno z nejstarších městeček v Bulharsku, dělí se na dvě části a to na staré město na poloostrově a na moderní oblast Charmanite na pevnině. Turistickým centrem je náměstí ležící mezi Charmanitem a poloostrovem. Je obklopené stánky, komedianty, portrétujícími umělci. Turisté jsi můžou vybrat ze dvou pláží, první je v ohybu krytého zálivu, kde se poloostrov spojuje s Charmanite, v kopci nad osamoceným větrným mlýnem. Každý návštěvník by měl navštívit archeologické muzeum a kostel Sveti Zosim, uctívající svatého patrona námořníků. Samozřejmě i toto město nabízí velmi živý noční život, kdy se brány do klubu otevrou okolo 22:00 hodiny a návštěvníci odcházejí až v ranním hodinách.⁴⁵

5.1.7 Zlaté písky

Zlatý písek a zelené lesy, s tím vším se setkáte v letovisku se čtyř kilometrovou pláží. Destinace si získala oblibu velmi mnoha evropských turistů především pro svůj jemný písek nazlátlé barvy, ale také vše obklopující přírodní rezervaci. Letovisko, které se nachází ve svahu je opravdu moderní částí pobřeží Bulharska. Hotely se rozprostírají mezi velkým množstvím parků a kousků lesa. Pobřežní promenáda je osázená kavárnami, restauracemi a velkým množstvím obchodních prodejců. Za písčitém pásmem volně přecházejícím v hotelovou část můžeme vidět hustou přírodní rezervaci pojmenovanou Hanučské lesy. Pro milovníky delších procházek se nabízí asi

⁴⁴Katalog cestovní kanceláře Bulgariatour 2012

⁴⁵BOUSFIELD, Jonathan, RICHARDSON, Dan a WILLIS, Matt. *Bulharsko: [turistický průvodce]*. 2. vyd. Brno: Jota, 2007. xxiv, 470 s., [8] s. barev. obr. příl. Livingstone - průvodci; sv. 84. ISBN 978-80-7217-496-6. Str. 384

dvuhodinová stezka vedoucí k monastiru Aladžá. Klášter se nachází na vápencových skalách a spadá do areálu s muzeem s tématikou původních podob kláštera.⁴⁶

Obrázek č. 3 Letní destinace

Zdroj: Bulharsko: mapa. [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z: <http://apartmanvbulharsku.meu.zoznam.sk/o-bulharsku/>

Zajímavostí je, že většina obyvatel z přímořských letovisek, zde nebydlí celý rok, ale většinou se sem stěhují jen na hlavní letní sezonu a pak se vrací do svých domovů, kterými jsou velká města. Lidé jsou zde velmi vděční a zdvořilí i za malý nákup, za který utratíte jen pár korun. Mnoho obyvatel se snaží zúročit také své produkty ze svých zahrad, pekáren a nebo jen svojí ruční šikovností v podobě suvenýrů.

⁴⁶Bulharsko: zlaté písky. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://www.invia.cz/bulharsko/zlate-pisky/>

5.2 Destinace Bulharska pro zimní cestovní ruch

Lyžařská střediska nabízejí velikou scenérii. Sníh je zde od prosince do května a vyhovující poměr hodnota/cena. Proto už jsou zdejší lyžařská střediska nějakou dobu vyhledávaným cílem turistů. V posledních deseti letech prošly jejich vybavení a úroveň ubytování rozsáhlými rekonstrukcemi a modernizacemi. Nejznámější střediska jinak nazývaná jako „velká trojka“ jsou Banskó, Borovoc a Pamporovo, které lákají velmi osobitým způsobem (sjezdovkami všech obtížností a rušnou apres-ski atmosférou) k návštěvě.

5.2.1 Banskó

Krásné lázeňské město Banskó a jeho okolí leží ve výšce 936 m.n.m. na úpatí pohoří Pirin. Modernizované lyžařské středisko je jedním z nejvýznamnějších a největším zimních středisek ve východní Evropě a cílem mnoha turistů. Malebné městečko s úzkými uličkami a rustikálními domy je výchozím bodem pro cestu na okolní svahy. Na místní sjezdovky si může troufnout každý, a pro vyznavače severských sportů je připravena rozsáhlá síť běžkařských stop.⁴⁷

5.2.2 Borovec

Borovec bylo původně letní sídlo a lovecký revír, ovšem v dnešní době je mnohem více mezinárodně známý svými vynikajícími lyžařskými sjezdovkami a běžkařskými tratěmi. V současné době je to bulharské lyžařské středisko číslo jedna, významné je také tím, že se zde v roce 1981 a 1984 pořádaly závody Světového poháru v alpském lyžování a v roce 1993 mistrovství světa v biatlonu. Středisko je situováno na krásných severních svazích pohoří Rila v nadmořské výšce 1350 m.n.m. na úpatí rozsáhlého lyžařského areálu s 2 925 m vysokou horou Mussala, nejvyšší horou na celém Balkánském poloostrově. Lyžařské podmínky jsou zde naprosto perfektní, klima je

⁴⁷Bulharsko: lyžování. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://lyzovani.e-ck.cz/bulharsko>

ideální. Velmi rozvinutá síť lyžařských areálů, sjezdovek a běžkařských tratí jsou vhodné pro všechny sportovce.⁴⁸

5.2.3 Pamparovo

Nejslunnější a nejjihnější Bulharské lyžařské středisko, které může zaujmout 25 km dlouhými lyžařskými trasami, 40 km běžkařskými trasami a levnými pobyty, které mají přilákat turisty ze západní Evropy.⁴⁹

5.3 Aktivní turistika⁵⁰

V létě je Bulharsko významnou destinací díky Černému moři, v zimě vytvoří na horách výborné podmínky pro lyžování, též může ale nabídnout i podmínky pro aktivní dovolenou. Pohoří Rila, Pirin a Rodopy nabízejí aktivním návštěvníkům takové podmínky, že si svoji dovolenou užijí a přitom uspokojí své požadavky. Setkáme se tu s neobyčejnou faunou a florou, též můžeme dojít až do krajů, kam civilizace vůbec nezasáhla.

5.3.1 Pěší turistika

Pro pěší turistiku jsou nejvhodnější pohoří Pirin a Rila, které jsou také jedním z nejsnadnějších cílů. Střediska Bansko a Borovec se od jara začnou měnit na pohodlné základy pěších turistů. Nejvyšší hora borovicemi pokryta masivu Rila a nejvyšší horou celého Balkánu je Musala, kam se mohou podnikat pěší turistické výlety. Největším jednodenním lákadlem pro návštěvníky je oblast sedmi jezer v západní oblasti. Vedlejší pohoří Pirin se může pochlubit velmi širokou škálou rozeklaných vápencových štítů,

⁴⁸Bulharsko: lyžování. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://lyzovani.e-ck.cz/bulharsko>

⁴⁹BOUSFIELD, Jonathan a WILLIS, Matt. *Bulharsko*. Vyd. 1. Praha: Ikar, 2010. 288 s. Společník cestovatele. ISBN 978-80-249-1255-4.str.31

⁵⁰BOUSFIELD, Jonathan a WILLIS, Matt. *Bulharsko*. Vyd. 1. Praha: Ikar, 2010. 288 s. Společník cestovatele. ISBN 978-80-249-1255-4.str.250

z nichž 45 přesahuje výšku 2590 metrů. Díky kabinové lanovce z Banská a sedačkové z Dobrině patři pohoří Pirin k nejdostupnějším horským a divokým regionům v Bulharsku. Stezky v obou pohořích jsou dobře označené.⁵¹

5.3.2 Jízda na horských kolech

Široká nabídka šterkových cest a lesních silnic, protínající se zalesněnými oblastmi, nabízí neomezené možnosti. Tento druh sportu je v Bulharsku poměrně mladý a je jen málo cest, které jsou určena pro tento druh sportu. Značené stezky nalezneme v pohoří Rodopy a dále Velingradu, Momčilavci ve střední a staré Planině. V letě můžeme pro jízdy na horském kole využít BANSKO, které zde tvoří velmi vhodné podmínky. Agentura BikeArea ve Velingradu vydává turistické mapy s vyznačenými trasami pro jízdu a také pořádá speciální výpravy, kam s námi pojedou i zkušený průvodce.⁵²

⁵¹BOUSFIELD, Jonathan a WILLIS, Matt. *Bulharsko*. Vyd. 1. Praha: Ikar, 2010. 288 s. Společník cestovatele. ISBN 978-80-249-1255-4.str.250

⁵²BOUSFIELD, Jonathan a WILLIS, Matt. *Bulharsko*. Vyd. 1. Praha: Ikar, 2010. 288 s. Společník cestovatele. ISBN 978-80-249-1255-4. Str. 252

ZÁVĚR

V bakalářské práci Bulharské jako destinace českých turistů jsem se snažila představit Bulharsko jako velmi atraktivní destinaci, která zahrnuje od památek UNESCO po atraktivní turistiku, přírodu a divokost místní fauny a flory. Mnoho letních destinací této země už několik let zabírá v katalozích českých cestovních kanceláří oprávněně několik desítek stran. V bakalářské práci není představena jen letní turistika, ale chtěla jsem zde ukázat i určité možnosti velmi zajímavých míst pro zimní, pěší, horskou turistiku, které se nacházejí v největším rozkvětu. Je zde taky rozebraný úhel materiálně - technické základny, kde byla zpřísněna určitá pravidla díky vstupu do Evropské unie.

Statistické údaje nám dále ukazují, že této destinaci, která je charakteristická svou dostupností a levností, přichází čím dál tím více Čechů na „chut“.

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat a také rozebrat určité možnosti Bulharska a poukázat na jeho neobyčejný potenciál. V práci je uvedena také SWOT analýza, která zaznamenává určité slabé a silné stránky, příležitosti, ale i hrozby. Statistické údaje zde uvedené a z kterých je přehledně vidět, že obliba této destinace je v podvědomí čím dál tím více Čechů, kteří ji navštěvují. Návštěvnost českých turistů neklesá, což je důležité pro celkovou ekonomiku Bulharska.

Bulharsko ať je jednou z nejhezčích zemí východní Evropy má i přes svůj ohromný potenciál, v některých oblastech určité mezery. Jedná se hlavně o realizační předpoklady, které by se měly přibližovat k úrovním střední a západní Evropy. Toto zlepšení je vidět v přímořských a zimních letoviscích a ve velkých městech, ovšem ostatní části se zatím ke zlepšení vůbec nepřibližují. Bulharsko jako stát je velmi chudý a proto, nejde zlepšit vše najednou, ale politici této země by si měli uvědomit z čeho jsou největší příjmy do státní kasy a tím je hlavně cestovní ruch. Dalším bodem ke zlepšení je i čistota místních měst, ulic, hotelů, pláží protože každého návštěvníka odradí odpadky a nedopalky cigaret volně se povalujících na ulicích a také na plážích.

Závěrem bych se chtěla vyjádřit upozornit na neochotu většiny tuzemských cestovních kanceláří a cestovních agentur poskytnout mi požadované informace. Když zaměstnanci zjistili, že se nejedná o zájem zakoupení zájezdu, tak neprojevovali snahu poskytnout potřebné údaje. Jediná výjimkou byla cestovní kancelář Bulgariatour, kde zaměstnanci byli ochotni pomoci.

Dále bych chtěla poukázat také na nepřehlednost údajů na internetových stránkách českého statistického úřadu, orientovat se na těchto webových stránkách bylo velmi obtížné a proto jsem používala hlavně údaje z bulharského statistického úřadu a stránek Eurostatu. Ve srovnání, internetové stránky bulharského statistického úřadu, byli velmi přehledné a také většinu informací se odsud dalo čerpat.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

HAMARNEHOVÁ, Iveta. *Geografie cestovního ruchu: Evropa*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 271 s. ISBN 978-80-7380-093-2.

HESKOVÁ, Marie a kol. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6

HRALA, Václav. *Geografie cestovního ruchu*. 4., upr. vyd. [i.e. 5. vyd.]. Praha: Idea servis, 2002, ©2001. 173 s. ISBN 80-85970-43-0.

MARTÍNEK, Jiří. *Bulharsko: turistický průvodce do zahraničí*. 1. vyd. Praha: Olympia, 2010. 247 s. Globus. ISBN 978-80-7376-222-3.

NĚMEC, Dušan. *Bulharsko: kapesní průvodce*. Vyd. 1. Brno: CP Books, 2005. 264 s., [24] s. barev. obr. příl. Kapesní průvodce. ISBN 80-251-0643-8.

PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost rozvoje cestovního ruchu*. Vyd. 2. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. 298 s. ISBN 978-80-7435-006-1.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

BOUSFIELD, Jonathan a WILLIS, Matt. *Bulharsko*. Vyd. 1. Praha: Ikar, 2010. 288 s. Společník cestovatele. ISBN 978-80-249-1255-4.

WATKINS, Richard a DELISO, Christopher. *Bulharsko*. 1. české vyd. Praha: Svojtka & Co., 2008. 356 s. Z řady průvodců Lonely Planet. ISBN 978-80-7352-816-4.

Seznam použitých internetových zdrojů

Bulharsko: Albena. [online]. [cit. 2013-02-20]. Dostupné z:
<http://bulharsko.evropou.cz/bulharsko/albena.html>

Bulharsko: destinace. [online]. [cit. 2013-02-20]. Dostupné z:
<http://www.cedok.cz/destinace/default.aspx?kod=bg.htm>

Bulharsko: fauna. [online]. [cit. 2013-02-20]. Dostupné z:
<http://www.invia.cz/bulharsko/fauna/>

Bulharsko: flora. [online]. [cit. 2013-02-20]. Dostupné z:
<http://www.invia.cz/bulharsko/flora/>

Bulharsko: lyžování. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z: <http://lyzovani.eck.cz/bulharsko>

Bulharská mapa: obrázek. [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z:
<http://apartmanvbulharsku.meu.zoznam.sk/o-bulharsku>

Bulharsko: mapa. [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z:
<http://apartmanvbulharsku.meu.zoznam.sk/o-bulharsku/>

Bulharsko: zlaté písky. [online]. [cit. 2013-03-08]. Dostupné z:
<http://www.invia.cz/bulharsko/zlate-pisky/>

Bulharský statistický úřad: data. [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z:
<http://www.nsi.bg/otrasalen.php?otr=57> (Trips of Bulgarian residents in abroad and arrivals of visitors from abroad to Bulgaria 1.4. time series)

Celkový počet ostatních ubytovacích zařízení a celkový počet lůžek. [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z:
<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=ti n00040&plugin=1>

Ceny ubytování cestovní kanceláře Bulgariatour. [online]. [cit. 2013-03-19]. Dostupné z: <http://bulgariatour.cz/lastm.php?s=poradi>

Ceny ubytování cestovní kanceláře Čedok. [online]. [cit. 2013-03-19]. Dostupné z:
http://www.cedok.cz/zahranicni-zajezdy/default.aspx?typzajezdu=ZAHPOB&koddestinace=BG_P&

Cestovní kancelář Alexandria. [online]. [cit. 2013-03-19]. Dostupné z:
<http://www.alexandria.cz/vyhledavani?order=2#zajezd>

Cestovní ruch: pojmy. [online]. [cit. 2013-03-03]. Dostupné z:
<http://www.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

Cestovní ruch: pojmy. [online]. 2009. vyd. [cit. 2013-03-03]. Dostupné z:
<http://cestovniruch.studentske.cz/2009/11/cestovni-ruch-pojmy-cestovniho-ruchu.html>

Definice SWOT analýzy. [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z:

<http://www.braintools.cz/swot-analyza.htm#.UVLq6leJ58g>

Rilský klášter. [online]. [cit. 2013-03-20]. Dostupné z:

<http://sikulova.blog.sme.sk/c/307946/Tri-bulharske-roky.html>

Slevy cestovní kanceláře Bulgariatour. [online]. [cit. 2013-03-19]. Dostupné z:

<http://bulgariatour.cz/slevy.php>

Slevy cestovní kanceláře Čedok. [online]. [cit. 2013-03-19]. Dostupné z:

http://www.cedok.cz/zajezdy/hotel-sipka-zlate-pisky-bulharsko-50798.htm?k_f=2ZiGNjbHjXvzexWA7WUcIv

Slevy a výhody cestovní kancelář Alexandria. [online]. [cit. 2013-03-19]. Dostupné z:

<http://www.alexandria.cz/akce-a-slevy#zajezd>

Strategický plán rozvoje cestovního ruchu v Bulharsku. [online]. [cit. 2013-03-18].

Dostupné z: <http://www.mi.government.bg/en/themes/national-strategy-for-sustainable-development-of-tourism-in-bulgaria-2009-2013-286-0.html>

Statistické údaje: statistika ubytování [online]. [cit. 2013-03-12]. Dostupné z:

<http://www.nsi.bg/otrasalen.php?otr=57> (accomodation establishments 2.1.3. time series)

Seznam ostatních zdrojů

Katalog cestovní kanceláře Bulgariatour 2012

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ a TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek 1: Mapa Bulharska	16
Obrázek 2: Rilský klášter	19
Obrázek 3: Letní destinace	48

Seznam grafů

Graf 1: Vyjádření dopravy českých turistů do Bulharska.	30
Graf 2: Vyjádření stravování českých turistů v Bulharsku	31
Graf 3: Návštěvnost letních destinací českými turisty.....	33

Seznam tabulek

Tabulka 1: Návštěvnost českých turistů	20
Tabulka 2: SWOT analýza Bulharska	24
Tabulka 3: Celkový počet hotelů a lůžek v Bulharsku.....	37
Tabulka 4: Celkový počet ostatních ubytovacích zařízení.....	38

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Dotazník	I
----------------------------	---

PŘÍLOHY

Příloha A – Dotazník

- 1) Navštívili jste Bulharsko / Chtěli by jste navštívit Bulharsko ?
 - a) Ano, navštívil
 - b) Ne, nenavštívil, ale mám zájem navštívit
 - c) Ne, nenavštívil a nechci navštívit

Celkový počet respondentů 65

- lidé kteří navštívili Bulharsko = 44 osob (67,7%)
- lidé, kteří nenavštívili, ale chtěli by navštívit Bulharsko = 18 osob (27,7%)
- lidé, kteří nenavštívili Bulharsko a nechtějí navštívit = 3 osoby (4,6%)

- 2) Pokud - jste navštívili Bulharsko kde jste byli / jste nenavštívili, tak kam by jste jeli? (možnost více odpovědí)
 - a) Letní letoviska (Albena, Primorsko, Zlaté písky, Nesebar, Sozopol, Lozenec, Burgas, jiné.....)
 - b) Zimní letoviska (Borovec, Bansko, Pamparovo, jiné.....)
 - c) Jiné destinace

Celkový počet respondentů 65

- Letní letoviska = 54 osob (83,1%)
- Zimní letoviska = 3 osoby (4,6%)
- Jiné destinace = 5 osob (7,7%)
- Nechtějí navštívit 3 osoby (4,6%)

- 3) Za jakým účelem - cestujete do Bulharska / by jste cestovali do Bulharska ?
 - a) Pobytové zájezdy

- b) Poznávací zájezdy
- c) Sportovní zájezdy
- d) Náboženské cesty
- e) Návštěva příbuzných, známých
- f) Jiné.....

Celkový počet respondentů 65

- pobytové zájezdy = 49 osob (75,4%)
- poznávací zájezdy = 5 osob (7,7%)
- sportovní zájezdy = 3 osoby (4,6%)
- náboženské cesty = 0 osob
- návštěva příbuzných, známých = 5 osob (7,7%)
- nechtěli navštívit Bulharsko = 3 osoby (4,6%)

4) Jakou formu organizace zájezdu - preferujete do Bulharska / by jste preferovali?

- a) Individuální forma
- b) Organizovaný zájezd s českou CK
- c) Organizovaný zájezd se zahraniční CK

Celkový počet respondentů 65

- formy zájezdu individuální = 8 osob (12,3%)
- organizovaný zájezd s českou CK = 52 osob (80%)
- organizovaný zájezd se zahraniční CK = 2 osoby (3,1%)
- nemají zájem navštívit Bulharsko = 3 osoby (4,6%)

5) V jakém období - cestujete do Bulharska / by jste cestovali?

- a) V letní sezoně
- b) V zimní sezoně
- c) Mimo sezonu

Celkový počet respondentů 65

- letní sezona = 49 osob (75,4 %)
- zimní sezona = 3 osoby (4,6 %)
- mimo sezonu = 10 osob (15,4 %)
- nemají zájem navštívit Bulharsko = 3 osoby (4,6 %)

6) Jakou dopravu – preferujete do Bulharska / by jste preferovali do Bulharska?

- a) Leteckou dopravu
- b) Železniční dopravu
- c) Autobusovou dopravu
- d) Vlastní dopravu

Výsledky k otázce č. 6 jsou vyjádřeny grafem č. 1 na straně 28

7) Jakou formu ubytování - preferujete v Bulharsku / by jste preferovali ?

- a) Hotel
- b) Penzion / Apartmán
- c) Kemp
- d) Jiné....

Celkový počet respondentů 65 osob:

- hotel = 29 osob (44,6%)
- penzionu a apartmán = 27 osob (41,6%)
- kemp = 3 osoby (4,6%)
- jiné = 3 osoby (4,6%)
- nechtěli navštívit = 3 osoby (4,6%)

8) Jaké stravování - preferujete v Bulharsku / by jste preferovali?

- a) Bez stravy
- b) Snídaně

- c) Polopenze
- d) Plná penze
- e) All-inclusive

Výsledky k otázce č. 8 jsou vyjádřeny grafem č. 2 na straně 29

9) Jakou délku mají vaše cesty?

- a) 7 dní a méně
- b) 8 dní
- c) 11-12 dní
- d) 14 dní
- e) Déle.....

Celkový počet respondentů 65

- 7 dní a méně = 3 osoby (4,6%)
- 8 dní a více = 18 osob (27,7%)
- 11- 12 dní = 25 osob (36,9%)
- 14 dní = 12 osob (18,5%)
- Déle = 5 osob (7,7%)
- Nechtějí navštívit = 3 osoby (4,6%)

10) Jste ?

- a) Žena
- b) Muž

Celkový počet respondentů 65

- 39 žen (60 %)
- 26 mužů (40%)

11) Váš věk je?

- a) 18 let a více
- b) 25 - 30 let
- c) 31 – 45 let
- d) 46 - 56 let
- e) 57 a více let

Dotazník vyplnilo celkově 65 lidí

- 18 let a více = 3 osoby (4,6%)
- 25- 30 let =12 osob (18,5%)
- 31- 45 let = 15 osob (23,1%)
- 46- 55 let = 21 osob (32,3%)
- 56 let – více = 14 osob (21,5)

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Petra Císařová

Obor: Management cestovního ruchu

Forma studia: Prezenční

Název práce: Bulharsko jako destinace českých turistů

Rok: 2013

Počet stran textu bez příloh: 46

Celkový počet stran příloh: 5

Počet titulů českých použitých zdrojů: 7

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 2

Počet internetových zdrojů: 22

Počet ostatních zdrojů: 1

Vedoucí práce: Ing. Iveta Hamerná Ph.D